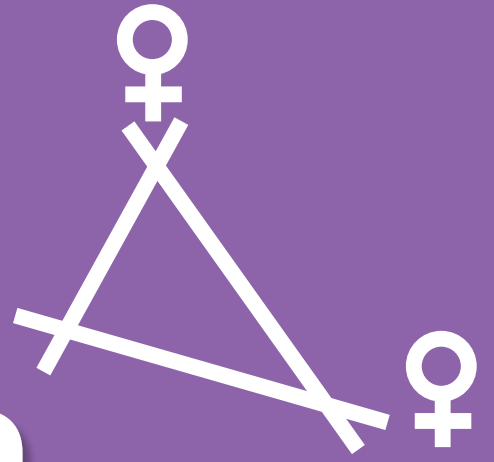

Haziran 2011, Sayı 13

Kadınlarla mor bülten

Kadınlarla Mor Bülten, Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nın (KİHEP) düzenli yayınıdır.

1995 yılında Kadının İnsan Hakları–Yeni Çözümler Derneği tarafından geliştirilmiş olan KİHEP, 1998 yılından bu yana Dernek ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'yla işbirliği içerisinde yürütülmektedir. 2002 yılından bu yana, bu işbirliğine KİHEP katılımcılarının kurduğu Çanak-kale El Emeğini Değerlendirme Derneği – Kadın Danışma Merkezi (ELDER), Van Kadın Derneği (VAKAD) ve Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği'nin yanı sıra Diyarbakır Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi (DİKASUM), Ayvalık Bağımsız Kadın İnisyatifi, İzmir Büyükşehir Belediyesi Kadın Danışma Merkezi, Van Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi (YAKA-KOOP), Nusaybin Belediyesi Gülşilav Kadın Evi, Kozadan İpeğe Ev Eksenli Çalışan Kadınlar Kooperatifi ve Kuzey Kıbrıs'tan Feminist Atölye de dâhil olmuştur.

Kadınlarla Mor Bülten, 2011 yılı itibariyle Türkiye'nin 52 iline ve Kuzey Kıbrıs'a ulaşan, şimdiye kadar 9500'den fazla kadının katıldığı KİHEP'in, eğitimcilerinin ve katılımcılarının katkılarıyla hazırlanıyor.

Kadının insan hakları ihlallerine son veren, aile içi şiddeti sonlandıran, kendi bedenleri üzerinde söz sahibi olan, eğitim yaşamına geri dönen, işgücü piyasasına, yerel yönetimlere ve siyasete katılan, bağımsız yerel kadın örgütleri kuran KİHEP dayanışma ağına hoş geldiniz!

Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu 2. Genel Kurulu'nu Gerçekleştirdi

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nin (KİH-YÇ), uluslararası koordinatörlüğünü yürüttüğü, Orta Doğu, Kuzey Afrika, Güney ve Güneydoğu Asya'da 15 ülkeden 39 üye örgütüyle cinsel ve bedensel haklar alanında 10 yıldır mücadele sürdüren Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu'nun (CSBR) ikinci Genel Kurulu, 5 - 8 Mayıs tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleşti.

Cezayir, Endonezya, Filistin, Filipinler, Lübnan, Malezya, Mısır, Pakistan, Tunus ve Türkiye'den koalisyon üyesi 20 örgütün temsilcileri bir araya gelerek koalisyonun geçmiş dönemde ses getiren çalışmalarını değerlendirdiler ve gelecek döneme dair stratejik planı belirlediler. (devamı sayfa 2'de) ♀

KİHEP 7. Eğitici Eğitimi Değerlendirme Toplantısı

Ekim 2010'da gerçekleştirdiğimiz KİHEP 7. Eğitici Eğitimi'nin ardından, yeni illerde ve Kıbrıs'ta taze eğitimcilerimizin yönlendiricilik yaptığı KİHEP grupları açıldı ve yüzlerce kadın KİHEP dayanışma ağına

katıldı. 15-16 Haziran'da İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz, SHÇEK Kadın Hizmetleri Şube Müdürü N. Fusun Alpay'ın da katıldığı Eğitici Eğitimi Değerlendirme Toplantımızda, Ekim ayından bu yana sahada yaşanan deneyimler paylaşıldı ve geleceğe dönük planlar konuşuldu. Ardından, KİHEP grup çalışmalarını başarıyla

tamamlamış eğitimcilerimiz sertifikalarını aldı. Herkes toplantıdan önümüzdeki dönemde başlatacağı KİHEP gruplarının heyecanı ile ayrıldı. ♀

CSBR 2. Genel Kurulu “Arap Baharı”nı, Bölgede Cinsel ve Bedensel Hakların Savunulmasında Tarihi Bir Fırsat Olarak Değerlendirdi

(sayfa 1'den devam)

Genel Kurul'da, uluslararası savunuculuk çalışmalarıyla, üye örgütlerin ulusal düzeyde cinsel ve bedensel haklar mücadelelerini destekleyen Müslüman Toplumlarında Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu (CSBR), bu yöndeki çabalarını arttırarak sürdürme kararı aldı. Katılımcıların hepsi, alanında tek ve dünyada öncü rol oynayan CSBR'in dayanışmacı yapısının, kendi örgütlerinin ulusal savunuculuk çabalarına önemli katkılar sağlayarak güçlendirdiğini ifade ettiler ve bu uluslararası ağın parçası olmaktan duydukları mutluluğu paylaştılar.

Üç gün süren toplantıda başta Tunus ve Mısır olmak üzere, devrim ve demokratikleşme dalgasıyla yeniden şekillenen Arap dünyasında ve bölgedeki diğer ülkelerde yaşanan önemli sosyal ve siyasi değişiklikler gündeme getirildi. Koalisyonun bu gelişmeler karşısında bölgedeki insan hakları savunucularıyla nasıl dayanışma gösterebileceği ve oluşmakta olan politik düzende cinsel ve bedensel hakların savunulması ve ilerletilebilmesi için atılacak adımlar tartışıldı. Devrim dalgasıyla siyasi yapıları yeniden şekillenen ülkelerde bu yeni dönem, cinsel ve bedensel haklar alanında kazanımlar sağlanabilecek çok önemli tarihi bir fırsat olarak değerlendirildi. Yeniden yapılanma sürecinde özgürlük ve eşitlik hareketlerine yöneltilen saldırıların, uluslararası örgütlü dayanışmaya duyulan ihtiyacı bir kez daha ortaya koyduğu vurgulandı. Ayrıca, Tunus ve Mısır devrimlerinde aktif olarak yer almış ve diktatörlük rejimlerine karşı mücadele vermiş, koalisyon üyesi iki örgütün temsilcilerinin de Genel Kurul'da bulunması son derece heyecan verici ve gururlandırıcıydı.

Bölgede yaşanan gelişmelerin derinlemesine ele alındığı tartışmalarda ortaya çıkan en önemli sonuçlardan biri; muhafazakar rejimlerle köktendinci hareketlerin yükselişte olduğu Müslüman çoğunluğa sahip ülkelerde, cinsel ve bedensel haklarla ilgili mücadele alanının çeşitli baskı biçimleriyle daraltılması sonucunda bu konuda önemli kayıplar ve geriye gidiler yaşanmakta oluşuydu. Farklı ülkelerden cinsel haklar aktivistlerini bir araya getiren bu toplantının önemli bir özelliği de, katılımcılar arasında deneyim aktarımları ve çeşitli mücadele yöntemlerinin paylaşılmasına zemin oluşturarak farklı ülkelerde çalışan aktivistlere yeni perspektifler kazandırmasıydı.

CSBR yoluna devam ediyor

Genel Kurul'da Kadının İnsan Hakları -Yeni Çözümler Derneği (KİH-YÇ), 10 yıldır başarıyla yürüttüğü koalisyonun uluslararası koordinatörlük görevini Lübnan'dan Nasawiya adlı feminist kolektife devretti. Çalışmalarını Beyrut'ta sürdüren Nasawiya, Genel Kurul tarafından oybirliğiyle yeni uluslararası koordinatör olarak seçildi. Eşitlik ve toplumsal değişim için savunuculuk yapan Nasawiya, toplumsal adalet çalışmalarında feminist analizi uyguluyor ve feminizmi herkes için bir öğrenme süreci olarak tanımlıyor.

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği ekibi olarak, kendilerine bu önemli görevde başarılar diliyor ve yıllar içinde edindiğimiz tecrübeyi paylaşmaya daima hazır olduğumuzu yineliyoruz. Feminist ilkelere dayalı bütünsel bir yaklaşımla hareket eden Nasawiya'nın koordinatörlüğünde koalisyonumuzun, son on yıldır olduğu gibi, cinsel ve bedensel haklar alanında önemli kazanımlara ön ayak olarak hedeflerini daha ileri götüreceğine inanıyoruz.

Koza Kooperatifi ve Mamak Toplum Merkezi KİHEP Grupları Ziyareti

Kozadan İpeğe Ev Eksenli Çalışan Kadınlar Kooperatifi'ni kuruluşundan bu yana biliyor ve takip ediyordum. Geçen yıl Nisan ayında Ankara'da gerçekleştirdiğimiz Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) İç Anadolu Bölgesel Toplantısı'nın ardından düzenlediğimiz etkinliğimize de davet etmiştik. Benim için yerelde kendi kaynaklarıyla örgütlenen ve aynı zamanda çeşitli feminist arkadaşlarımızla birlikte çalışan Kozalı kadınlar hep önemli oldu. Kozalı kadınlar aynı zamanda son yıllarda örgütlenmek için çaba sarf eden Ev Eksenli Çalışan Kadınlar Ağı içinde de hep aktif yer aldılar.

Sonrasında 2010 KİHEP Eğitici Eğitimi'ne Ankara'dan katılan sevgili Sultan, çok güzel bir girişimde bulunarak ilk grup çalışmasına Kozalı kadınlarla başlayınca benim de kendileriyle buluşma şansım oldu ve çok heyecan verici bir başlangıç yaptık. Önce grup çalışmalarını ziyaret ettim, orada yakaladığımız enerjile sonraki hafta yapacakları sertifika törenine katılmak konusunda planlar yaptık, hatta hızımızı alamayıp KİHEP'i son üç yıldır mali olarak destekleyen İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (SIDA) Türkiye temsilcisini davet edelim dedik. SIDA Ocak 2011'den bu yana Türkiye için özel bir temsilci atamıştı ve kendisiyle bu güzel etkinliğimizi paylaşmak istedik. Annika Palo da davetimizi kabul etti ve törende bizlere katıldı. Gerçekten çok heyecan verici bir birliktelik ruhu yakaladık.

Annika yıllarca İsveç'te kadın hareketini desteklemiş biri olarak aramızda bulunmaktan çok memnun oldu ve izin olursa bir KİHEP grup çalışmasını ziyaret etmek istediğini belirtti. Biz de hiç zaman kaybetmeden Mamak Toplum Merkezi'nde grup çalışmasını yürüten sevgili Yedigâr ile bağlantı kurup, iznini alarak grubunu ziyaret ettik. Ziyaret ettiğimiz hafta Yedigâr ekonomik haklar oturumunu yapıyordu ve oturumun sonunda Annika, İsveç'teki kadınların ekonomik haklarını nasıl elde ettiklerine dair tarihçeyi kendi kişisel deneyimleriyle harmanladığı kısa bir konuşma da yaptı.

Sultan'ın girişimi ve bizlerin grup ziyareti ile başlayan bu süreç çok başarılı bir şekilde sürüyor. Şu sıralar KİHEP katılımcılarına verilen bez çantaların üretimi için Kozalı arkadaşlarla bağlantı halindeyiz ve karşılıklı bu dayanışmayı büyütme konusunda çok istekliyiz. Bize göre Koza artık derneğimiz için kurumsal bir ortak. Zira bütün bu süreçte örgütlü olan arkadaşlarımızla KİHEP çalışmasının bambaşka bir etkisi olduğunu gördüm ve yerel örgütlenmenin artmasının hepimizi ne kadar güçlendirebileceğini hissettim. Bu vesileyle Sultan'a, Yedigâr'a ve Kozalı tüm kadınlara çok teşekkür ediyorum ve dayanışmayla ördüğümüz yolumuz açık olsun diyorum.

Zelal Bedriye Ayman
KİHEP Koordinatörü

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği

KADINDAN SORUMLU DEVLET BAKANLIĞI'NIN KAPATILMASINA KARŞIYIZ!

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nin de bileşeni olduğu **EŞİTLİK MEKANİZMALARI KADIN PLATFORMU**, **Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı**'nin kapatılmasıyla ilgili binlerce imza toplamış ve 6 Haziran'da Başbakanlığa iletmışti. Ancak, 8 Haziran'da **Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı** kurulduğu ilan edildi. Bunun üzerine Platform bir basın açıklaması yayınladı. Aşağıda basın açıklamasının bir özetini bulabilirsiniz.

[Bu düzenleme,] devletin kadınların en temel insan hakkı olan yaşam hakkını bile koru(ya)madığı, kadınların ve kız çocuklarının yüzde 42'sinin sistematik şiddete maruz bırakıldığı Türkiye'de, zaten ağır aksak işleyen mevcut eşitlik ve sosyal destek mekanizmalarını etkisiz ve sonuç olarak işlemez hale getirecektir."

Biz kadınlar yasalarda, Anayasa'da ve uluslararası sözleşmelerde "yurttaş"lar olarak tanımlanıyoruz ve haklarımız var. Bizler bir ailenin üyesi olsak da, olmasak da, öncelikle birer bireyiz. Eşit siyasal temsil ve katılımdan istihdam dek toplumsal yaşamın her alanında eşitsizlik, ayrımcılık ve şiddete maruz bırakıldığımız gibi, içine hapsedilmek istendiğimiz ailede de aynı eşitsizlik ve şiddetle yapayalnız bırakılmak isteniyoruz. **Kadını aile dışında yok sayan; kadını ve kadının insan haklarını ailenin bekasına kurban eden bu yaklaşımı reddediyoruz!"**

Türkiye'nin imzaladığı bütün uluslararası sözleşmelere de açıkça aykırı olan bu düzenlemeye karşı ve "kadın erkek eşitliği" bir devlet politikası olarak kabul edilinceye dek mücadelemizi sürdüreceğiz."

Üye sayısı günden güne artan, şimdilik 77 üyeli **EŞİTLİK MEKANİZMALARI KADIN PLATFORMU**'nun basın açıklamasının tamamını okumak için:
<http://www.kadinininsanhaklari.org/haberler.php?detay=67>

Yeni düzenlemeyle;

- Kadın Bakanlığı tarihe karışmış oldu.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) ile aile, çocuk, özürü ve yaşlı hizmetleri ve sosyal yardımlar genel müdürlükleri ile şehit yakınları ve gaziler dairesi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı altında toplandı. Kadın erkek eşitliğini güçlendirmek konusunda politikalar üretmekle görevli tek resmi mekanizma olan KSGM de bakanlık altında etkisiz ve yetkisiz bir birim haline getirildi.
- "Kadının Statüsü Uzmanlığı" kalkarak KSGM'de görev yapacak uzmanların adı Aile ve Sosyal Politikalar uzmanı oldu. Böylece üniversitelerde açılmış ve kadın politikaları konusunda uzman yetiştiren Kadın Çalışmaları Bölümleri ve Merkezleri de yok sayılmış oldu.
- Valilikler bünyesindeki kadın çalışmalarını organize eden Kadının Statüsü Birimleri, İl Özel İdarelerine bağlandı.
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) kapatıldı, merkez teşkilatı tasfiye edildi, taşra teşkilatı İl Özel İdarelerine bağlandı.
- Kadınların bir cins olarak yaşadıkları özgül sorunların yanı sıra, nüfus olarak da yarısını oluşturduğu yaşlılar, engelliler, çocuklar gibi kesimlerin, parasız, nitelikli, erişilebilir, kamusal hizmetlere ulaşım hakkı biraz daha budandı. Sosyal hizmetlerde özelleştirmenin önü daha da açıldı.

Izmir'de KİHEP'liler sertifikalarını Büyükşehir Belediyesi Kadın Danışma Merkezi'nin kuruluş yıldönümünde aldı

Izmir'de, 2010 yılında aramıza katılan yeni eğitimcilerimizden sevgili Melek Sarı'nın yürüttüğü KİHEP grubunun katılımcıları sertifikalarını, Büyükşehir Belediyesi Kadın Danışma Merkezi'nin 3. kuruluş yıldönümünde aldı.

Kadınlara yönelik şiddetin engellenmesi, kadınların güçlenmesi ve desteklenmesi amacıyla çalışan İzmir Büyükşehir Belediyesi Kadın Danışma Merkezi'nin kuruluş yıldönümü, çok renkli ve coşkulu bir törenle kutlandı. Törende Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu'nun eşi Dr. Türkegül Kocaoğlu da bir konuşma yaptı.

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'na katılan kadınlar, hemcinslerinin toplumdaki yeri ve bakış açısını anlatan bir tiyatro gösterisi sundu. Amatör oyuncuların başarısı, salonda büyük alkış aldı. Eğitime katılan kadınlara sertifika verilmesinin ardından kadınlar "Son Dakika" isimli grubun şarkılarıyla keyifli bir gece geçirdi. ♀♀

Istanbul Kartal'dan aramıza yeni KİHEP'liler katıldı

Istanbul'daki eğitimcilerimizden sevgili Saniye Dağ'ın beş yıl aradan sonra Kartal Belediyesi'nin desteğiyle açtığı KİHEP grubunun 20 katılımcısı sertifikalarını aldı. 31 Mayıs'ta, Kartal'da yapılan sertifika törenine İstanbul Sosyal Hizmetler İl Müdür Yardımcısı Hüseyin Baycık, Kartal Belediye Başkan Yardımcısı Fügen Mavi ve CHP Meclis üyesi Leylifer Yıldırım katıldı. Biz de Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği olarak oradaydık.

KİHEP ekibi yollarda...

Yılbaşından bu yana Ankara, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Karabük, Karaman, Kırıkkale, Mersin-Tarsus, Muğla-Marmaris, Uşak olmak üzere Türkiye'nin 13 ilinde ve Kıbrıs'ta toplam 18 KİHEP grubuna süpervizyon ziyareti gerçekleştirdik. Ziyaret ettiğimiz tüm KİHEP gruplarında kadın dayanışmasının güzelliğini tekrar tekrar yaşadık. Misafirperverlikleri ve paylaşımları için bütün KİHEP eğitimcilerine ve katılımcılarına, ayrıca gece gündüz demeden yollara düşen sevgili süpervizörlerimiz Gülşah, İpek, Nigar ve Zela'e sonsuz teşekkürler. ♀♀

Fügen Mavi yaptığı konuşmada SHÇEK, Belediye ve STK işbirliğinin en güzel örneklerinden biri olarak tanımladığı KİHEP'in uygulanan eğitimler arasında çok özel bir yeri olduğunu belirtti ve Kartal Belediyesi adına bundan sonraki KİHEP çalışmaları için her türlü desteğin verileceği sözünü verdi. Sertifikalarını alan kadınları tebrik ediyor, KİHEP ailemize hoş geldiniz diyoruz. Ayrıca, inisiyatif göstererek İstanbul Kartal Belediyesi ile işbirliği içinde aramıza yeni KİHEP'liler katmamıza vesile olan ve tüm süreçte bu güzel grubu destekleyen Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'ndan sevgili Filiz Karahasanoğlu'na teşekkür ediyoruz. ♀♀

Kozadan İpeğe Kooperatifinden KİHEP katılımcısı kadınlar, Mor Bülten okuyucularına kooperatiflerini tanıtıyor ve KİHEP’le ilgili fikirlerini paylaşıyor.

Kimiz?

Bizler, Ankara’nın çeşitli semtlerinde yaşayan ve **Kozadan İpeğe** adı altında toplanan bir grup ev eksenli çalışan kadınız. Haziran 2007’de, 23 kadın olarak yoksullukla mücadele etmek için bir araya geldik ve kooperatifimizi kurduk.

Ev eksenli çalışan kadınlar sosyal güvenceden (sağlık ve emeklilik), asgari ücret ve sendikal haklardan yararlanamıyor, emek güçlerini ucuza satmak zorunda kalıyor ve düzenli bir gelir elde edemiyor. Bu sorunlara ilişkin neler yapabileceğimizi konuşmak, bilgi edinmek, öğrendiklerimizi diğer ev eksenli çalışan kadınlara aktarmak için bir araya gelen bizler, dayanışmacı, paylaşımcı, eşitlikçi bir kültür oluşturmayı hedefliyoruz.

Neler yapıyoruz?

Ev eksenli çalışan kadınların **asgari ücret hakkından yararlanması** için başlattığımız imza kampanyası kapsamında 5 bin imza toplayıp Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na ilettik. Dünya Kadınlar Günü’nde **“sosyal güvence ve asgari ücret istiyoruz”** talebimizi dile getirdik. Sosyal güvenliğe ilişkin yasal düzenlemelere ev eksenli çalışan kadınlar için **“yıpranma payı”** talebinin konulmasını istedik. İş Kanunu, Medeni Kanun ve diğer kanun değişikliklerinde önerilerimizi ilgili kurumlara sunduk. Elde ettiğimiz deneyimleri diğer illerdeki ev eksenli çalışan kadınlara aktarmaya ve bir iletişim ağı kurmaya çalıştık.

Kooperatifin önemli amaçlarından biri elbette kadınların elde ettiği geliri artırmak. Bu amaçla verdığımız güçlenme eğitiminin ardından ürün geliştirme, tanıtım, ilişki ağı kurma çalışmaları yapıyoruz. Satış için fuarlara ve kermeslere katılıyoruz. Ayrıca sipariş üzerine de üretim yapıp, gelir elde ediyoruz.

Kooperatifimizde “doğa dostu” yaklaşımla bez çanta üretimine başladık. İlişkide olduğumuz meslek odalarının, sivil toplum kuruluşlarının ve kadın örgütlerinin bez çanta kullanmaları için çalışmalar yürütüyoruz.

Nasıl örgütleniyoruz?

Ev eksenli çalışan bir kadınla ilişki kurduğumuzda onun aracılığıyla diğer ev eksenli çalışan kadına ulaşıyoruz, böylelikle kadından kadına geniş bir ağ oluşturuyoruz.

İlkelerimiz ve KİHEP

Kooperatifimiz için gelir elde etmek, yoksullukla mücadele etmek son derece önemli. Ancak bunu nasıl gerçekleştirdiğimiz de bizler için bir o kadar önemli. Doğal ürünler kullanarak, insana ve doğaya saygı duyarak emeği sömürmeden üretmeyi; eşitlikçi, dayanışmacı, kolektif bir model oluşturmayı; iktidar kurmayan, yargılamayan bir dil yaratmayı; kadının güçlenmesini ve kendi kararlarını vermesini sağlamayı kendimize ilke edindik.

İlkelerimizle uyum gösteren KİHEP eğitimi bize farkındalık ve özgüven kazandırdı, iletişim becerilerimizi geliştirmemizi sağladı ve kadın insan hakları, hukuksal haklarımız, cinsellik haklarımız, siyasetteki yerimiz ve şiddete karşı mücadele gibi konularda bilgi edinmemizi sağladı. Desteğinden dolayı KİHEP eğiticimiz sevgili **Sultan Çamur’a** ve KİHEP’in yaratıcısı Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği’ne çok teşekkür ederiz. ♀♀

Kozadan İpeğe Ev Eksenli Çalışan Kadınlar KİHEP Katılımcıları – Ankara

Dayanışmak veya sipariş vermek isteyenler için iletişim bilgilerimiz:
15. Sokak No: 5/A Tuzlucaşayır – Ankara, 0(312)367-40-14,
kozadanipege@hotmail.com

Uşak'tan merhaba,

2010 yılı Ekim ayında, 7. KİHEP Eğitici Eğitimi'ne katılmamın ardından geleceğe bakışımla ilgili büyük değişiklikler oldu. Öncelikle "kız", "bayan", "hatun", "hanım" kelimelerinden uzaklaşıp Doğusuyla Batısıyla ve çeşitli yaşanmışlıklarda "KADIN" kavramında buluşmak ve odaklanmak beni çok mutlu etmişti. Kendini ifade etmekte zorlanan, her anlamda mağdur ve muhtaç kadınlarla ilgilenmek, ülkede kadın cinayetlerinin artması, her anlamda şiddetin artması, kadınların çeşitli baskılara maruz kalması bu alanda çalışan ve şikayetleri birincil ağızlarından dinleyen bir kadın olarak beni mutsuz etmeye başlamıştı ki – katıldığımda çok farkında olmasam da- imdadıma KİHEP'in yetiştiğini söyleyebilirim.

Bugüne kadar bize gelen müracaatçılar genelde çocukları, eşleri hatta anne ve babaları için bir şeyler istiyor fakat kendi kimlik ve mutluluklarını unutuyorlardı. Uşak Aile Danışma Merkezi'nde, Kasım ayının ilk haftalarında açtığım birinci KİHEP grubu ile kadınların önce kendileri için bir şeyler istiyor ve mücadele veriyor olmaları, her türlü hava koşulunda ve her durumda toplantılara gelmeleri ve katılımında bulunmaları çok mutluluk verici bir gelişme idi.

Katılımcıların toplantılarda yaşamlarından verdikleri örnekler ve grup oyunları ile toplantılarımız her zaman aktif ve dinamik geçti. **Üyelerimizden biri çalışmaya başladı. Bir üyemiz şimdiye kadar istediği fakat cesaret edemediği için gidemediği ehliyet kursuna devam etti ve ehliyetini aldı. İki üyemiz siyasi partilere üye oldu.** Kadın olarak kendi güçlerinin farkına varan grup üyelerimle gurur duyuyorum.

Bense her grup toplantısından çıktığımda kendimi hafiflemiş, rahatlamış ve paylaştıkça çoğalmış hissettim.

Katılımcı kadınların hepsinin anne olmaları ve kız çocukları için mücadele verip onlar için güzel bir gelecek düşlemeleri, mutlu ve yarınlar için umutlu olmamı sağladı.

Kendim ve tüm grup katılımcılarım için teşekkürler KİHEP ailesi! ♀♀

Belgin Ok
KİHEP Grup Yönlendiricisi – Mersin

Gaziantep'ten selam...

Benim için ilk grup çok önemliydi. Çalışma arkadaşlarımın KİHEP'e katılmasının işyerinde dayanışmayı arttıracaklarını, birlikte daha mutlu çalışabileceğimizi ve erkeklerden önce birbirimizi yargılamaktan vazgeçeceğimizi düşünüyordum.

Böylece grup görüşmelerimi tamamladım ve bir cumartesi sabahı erkenden kalktım, kek ve kurabiye pişirdim, dokümanları aldım ve toplantı yerine gittim. Bu arada biri bana "adın ne" dese hatırlamayacak kadar heyecanlıyım. Her şey hazır, herkes geldi, 16 kişi, tanışma, konuşma başladı. Kış, Gaziantep soğuk, toplantı yeri park içinde

tek katlı küçük bir yer. Ter içinde kaldım, hayatımda hiç heyecanlanmadığım kadar heyecanlandım.

Bugün 16 haftayı bitirdik. Mutluyum, sonuca ulaştım. Hüznümlüyüm, aynı binada, her gün karşılaştığım, bu kadar güzel, bu kadar farklı kadınlara haftalık toplantılarımızı bitireceğim için. Gururluyum, "Yaşasın KİHEP kardeşliği" diyerek selamlaşan kadınların arasında olduğum için.

Hepinizi sevgiyle kucaklıyorum... ♀♀

Nihal Tütüncüler
KİHEP Grup Yönlendiricisi – Gaziantep

KİHEP Kıbrıslı Kadınlarla Buluştu, Sonuç Harika!

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nı Kıbrıs'ta uygulamak hep arzu ettiğim, ama gerçekleşip gerçekleşmeyeceğinden uzun süre emin olamadığım bir hayal gibiydi. Öğrenciliğini İstanbul'da geçirmiş Kıbrıslı bir feminist olarak KİHEP'in Türkiye çapındaki olumlu etkilerini izliyor ve programı bir gün Kıbrıslı kadınlarla buluşturabilme umudunu yüreğimde yaşıyordum. Kim demiş hayaller gerçek olmaz diye? Benimkisi oldu! Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'ndeki kadınlar inisiyatif alıp beni düzenledikleri son Eğitici Eğitimi'ne davet ettiler. Bu davet hem onlar hem de benim için büyük bir sorumluluktu. Doğrusu o ya, Kıbrıs ile Türkiye arasındaki hukuki, siyasi ve sosyolojik farklılıkları hepimiz biliyor ve içten içe bu farklılıkların programın uygulanışı açısından nasıl sonuçlar doğurabileceğine dair kendimize sorular soruyorduk. Onlar cesur bir kararla beni Eğitici Eğitimi'ne davet ettiklerinde, ben de tüm emeğim, yüreğim ve beynimle gösterilen bu dayanışma örneğini karşılıksız bırakmayacağımı, KİHEP'in oluşmasına neden olan o koskoca deneyim ve emeğin hakkını vermek için uğraşacağımı biliyordum.

Eğitici Eğitimi'nden sonra geçen birkaç ay, programın özellikle yasalarla ilgili bölümlerini Kıbrıs'a uyarlamakla geçti. Ardından da programın tanıtımı için çeşitli örgütlere uğramaya, KİHEP'i anlatmaya başladım. İtiraf etmeliyim ki, yaptığım görüşmelerde yaşadığım deneyimler bir ömür boyu hatırlayacağım hem güzel hem kötü ama emek dolu anılar olarak yerleşti bellek odalarım. Sonrası ise bir harika! Kadınlardan telefonlar gelmeye başladı: "Beni de kaydet", "Örgütüm gelmeseyse de ben geleceğim", "Ne zaman başlıyoruz" diyen o şevk dolu sesler! İlk grubumu, birbirinden harika kadınların katılımıyla Mart'ın başında açtım. Dayanışma ve sevgi dolu geçen haftalar hepimiz için hem öğretici hem de güçlendiriciydi. **Bu ilk grup ile Kıbrıs kadın hareketi tarihine naçizane bir çentik atmış oluyorduk birlikte.** Tarihi yaşayan ve onu yaşarken yazan kadınlarla birlikte çalışmanın keyfi, yüzüme gülümseme olarak yerleşti. Çünkü biliyorum bu sadece bir başlangıç! ♀♀

Doğu Derya
Feminist Atölye (FEMA)
KİHEP Grup Yönlendiricisi – Kıbrıs

Tüm kadınlar KİHEP'e!

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nin geliştirdiği Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nı (KİHEP), Marmaris Belediyesi Kent Kadın Konseyi Meclisi şemsiyesi altında yürütüyoruz.

Türkiye'nin doğusu, batısı, kuzeyi, güneyi ayırmadan; din, dil, ırk farkı gözetmeden, eğitim durumuna bakmadan sadece KADIN olarak bir araya gelerek ne yapabiliriz? Hem sorgulamak, hem eğlenmek, hem düşünmek, hem fikir alışverişi yapmak için bir aradayız.

Tamamlanan beş KİHEP grubunun ortak toplantısından

Aramıza katılmak isteyenleri seve seve davet ediyoruz. Daha güzel, daha bilinçli, daha sağlıklı günler için bir arada olmalıyız.

Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği'ne mailinden ulaşabilirsiniz: marmariskdd@groups.facebook.com

Şükriye Gürsoy
KİHEP Grup Yönlendiricisi – Marmaris/Muğla

KİHEP'ten sonra siyasi parti üyeliği, kadın kolları başkanlığı derken hayatım değişti

42 yaşında, iki çocuk annesi, çiftçi bir kadıyım. Mutlu bir çocukluk döneminin ardından küçük denilecek yaşta evlendim. 24 yıllık evlilik hayatımın ardından KİHEP ile tanıştım. İşte benim hayatımın dönüm noktası o an başladı. Başta kararsız, kendine güvensiz, yıllardır depresyonla baş etmeye çalışan bir ev hanımı konumundaydım. Kendimi işe yaramaz, tüketici ve aileme sorun teşkil eden bir kadıymışım gibi görüyordum.

Haftalar geçip kendimi tanımaya başladıkça, yaşamımda da değişiklikler başladı. Önce kendim için değerli olduğum farkına vardım, sonra yarım kalan eğitimimi tamamlamak için başvurdum. Bu bana cesaret verdi. Arkasından siyasi parti üyeliğim, kadın kolları teşkilat başkanlığı derken kendimi bir anda aktif bir yaşamın içinde buldum. Anladım ki bugüne kadar yaşadığım sorunların temeli, iletişim eksikliği ve doğru iletişim yolunu bilmemekmiş. KİHEP eğitimlerine başladığımda eşimle ayrılma noktasındaydık, progra-

mın sonunda ise gördük ki aslında aramızda çok büyük bir sorun yok, doğru iletişim kuramadığımız için bu sorunları yaşıyoruz. Yıllarca kıskançlık, baskı, depresyon ve mutsuzluğumun nedeninin, kadının insan haklarını bilmeyişim ve iletişim bozukluğu olduğunu öğrenince, sorunlarla mücadele içinde geçen yıllarım için çok üzüldüm.

Bugün mutlu, huzurlu bir aile yaşıyorum, aktif siyaset yapan, üreten bir kadıyım ve geçmişte hayalini kuramadığım bir özgürlüğe sahibim. Bu özgürlüğü her kadının yaşamasını istiyorum. Özgür, mutlu, aktif, üretken bir toplum için, kültürlü, ayakları yere sağlam basan bir gençlik yetiştirebilmek için bütün kadınlar KİHEP'li olmalı.

Ayrıca, bu eğitim çerçevesini sağlayan arkadaşlarıma, desteklerini esirgemeyen değerli eşime ve kızlarıma çok teşekkür ediyorum. ♀♀

Selma Çoban
KİHEP Katılımcısı – Uşak

Kıbrıs'ta KİHEP

KİHEP'in Kıbrıs'ta da uygulanacağını duyduğumda katılım için müracaat ettim. Bu program şu ana kadar katıldığım kadın haklarıyla ilgili tüm programlarının bir toplamı gibiydi. Bilinmesi gereken, kimi zaman dikkatimizden kaçan olaylar, haklarımız, iletişim kurarken kullandığımız dil üzerine yaptığımız atölyeler ve diğer konu başlıklarıyla, daha önce katıldığım programlarda eksik olan birçok bilgi de giderilmiş oldu. İşlediğimiz her konuda, değişik bölgelerden, değişik sosyal çevrelerden gelen kadınların paylaşımlarıyla, hep birlikte herkesin kendinden bir par-

ça eklemesiyle yeni bir kadın profili oluşturduk diyebilirim. **Paylaşımın önemini, yaşananların farklılıklarını, örgütlenmenin önemini bu programda daha belirgin olarak anladık.** Kadınların sessizlikleri altındaki çığlıkları, acıları, umutları ve değişik bedenlerdeki kadının profillerini gördüm. Aslında her kadının katılması gereken bir eğitim programı KİHEP, tüm kadınlara çok şey katacağına inanıyorum. KİHEP'in, Kıbrıs'ta gerçekleştirilmesi bizler için önemli bir şans oldu. ♀♀

Beran Erkmen Küfi
KİHEP Katılımcısı – Kıbrıs

Farkındalık Yolculuğuma KİHEP'li Kadınlarla Çıktım

KİHEP'e katılmamın öncesinde bir arayış içerisinde girdiğimi sezinliyor; fakat adını ve ne için olduğunu bir türlü tespit edemiyordum. Çalışmaya katılmımla birlikte bazı şeyleri sorgulamaya ve beni boğan, hareket alanımı kısıtlayan sebepleri tespit etmeye başladım. Yaptığımız uygulamalar, terapi gibi oyunlar ve yasal haklar çalışmalarıyla içimde uzun bir yolculuğa çıktım. **KİHEP ile bunca süredir saklandığım ve güvende hissettiğimi sandığım cam fanusun aslında beni korumadığını, sadece beni hem kendimden hem de toplumdan soyutladığını görmüş oldum.** KİHEP'in bir kadın olarak bana getirdiği en güzel şeylerden biri ise; artık yakıştıran önyargıların, klişelerin, kalıpların bana doğuştan zorunlu tutulduğunu düşündüğüm normlar ol-

madığını görmek oldu. Bunun ruhumu ve bedenimi nasıl özgürleştirdiğini kelimelerle anlatamam. Farkındalığın aslında o kadar da kötü ve kendimi yabancılaştıracak kadar zorlayıcı bir şey olmadığını anladım. Yaptığımız çalışmalar siyasete, ekonomiye, aileye farklı bir açıdan bakmamı sağlarken, **özellikle kadın dayanışması ile ilgili yaptığımız çalışmada hem cinslerimin de benle aynı şeyleri geçirdiklerini görmek benim için çok önemliydi.** KİHEP atölyeleri toplum veya aile tarafından yalnızlaştırılan kadınların özgürleştiği bir alan oldu. Farkındalık uzun ve aşamalı bir yol ise ben KİHEP'li kadınlarla bu yola çıktığım ve onlardan biri olduğum için kendimi çok şanslı hissediyorum.

Bahar Yücel

KİHEP Katılımcısı – Kıbrıs

Sorunlarla Baş Edebilme ve Çözüm Üretme Konusunda Bilinçlendim

Hem kadın olarak, hem birey olarak erkeklerle eşit haklara sahip olamamanın verdiği ezikliğe içten içe isyan etmeme rağmen günün sonunda hep bu durumu kabullenmeyi seçiyordum. Veya bir süre dindikten sonra yenilgiyi kabul ediyordum. Hayatıma devam edebilmek için bunu normalleştirmeye çalışıyordum. Toplumumuzdaki gelenekler, önyargılar, çevrem ve sevdiğim bunları destekleyen söylemleri bir türlü isyanlarımı dile getirmeme, haklarımı sonuna kadar savunmama izin vermiyordu. Edilgenlikten çıkıp yaşadıklarımı değiştirebilecek gücü kendimde bulamıyordum. Bu durumun hem psikolojik hem de fiziksel olarak beni yıpratmasının farkındaydım.

Yaşamım boyunca çok zor evrelerin üstesinden gelmeme rağmen kendimi bu konuda aciz hissetmem beni öfkeliyordu; fakat öfkem var olan sorunlarımı çözmüyordu. Ta ki bir gün Feminist Atölye'nin,

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nı Kıbrıs'ta uygulayacağından haberdar olana kadar. Bu program kendimi daha iyi tanımama yardımcı oldu. **İçimdeki gücü ortaya çıkardı,** özgüvenimi artırdı. İlk başlarda programa katılan diğer arkadaşların yanında kendi sorunlarımdan bahsetmekten korktum, ama ilerleyen haftalarda katılımcı arkadaşların da aynı sıkıntı ve sorunları yaşadıklarını öğrendim. Aramızda bir güven ortamı oluştu. Deneyimlerimizi paylaştık. Paylaştıkça yüküm hafifledi, farkındalığım arttı. Bu **sorunlarla baş edebilme ve çözüm üretme konusunda bilinçlendim.** Birbirimize kenetlenmenin ve dayanışmanın beni güçlendirdiğini gördüm. Her eğitim seansından sonra kendimi daha güçlü ve mutlu hissettim. **KİHEP'in yaratıcılarına ve Feminist Atölye'ye sonsuz teşekkürler sunarım. Beni yeniden yarattılar!**

Leyla Ulubatlı

KİHEP Katılımcısı – Kıbrıs

KİHEP'liler Örgütleniyor

Kırıkkale'de KİHEP'e katılan 28 arkadaşımınla birlikte 16 hafta sonunda sertifikalarımızı aldık. Sevgili Muradiye Oral rehberliğinde arkadaşlarımızla bu programa devam etmek çok heyecan verici bir deneyimdi ve çok güzel paylaşımlarımız oldu.

Sağlıklı bir iletişim nasıl olur, kadının sosyal, siyasal ve cinsel hakları nelerdir gibi başlıklar altında haklarımızı öğrendim. Bu haklar için mücadele eden dernekler olduğunu, öyle ki bu **mücadelelerin haklar konusunda hükümeti zorladığını, kanunlara yön verdiğini öğrendim.** CEDAW nedir, gölge raporu nedir bildiğimiz yoktu. **En güzeli sadece kendimiz için değil, bütün hemcinslerimiz için bir şeyler yapabileceğimi öğrendim.**

Bülten yayına hazırlanırken Kırıkkale'den dernek kurulduğu haberini aldık. Bu güzel habere önümüzdeki sayıda ayrıntılı yer vereceğiz. Arkadaşlarımıza başarılar diliyoruz.

Doğrusu **çok keskin önyargılarım olduğunu fark ettim.** Toplumun öğrettiğini sorgulamadığımı anladım. Kadın tacize, tecavüze, şiddete uğramış hatta öldürülmüş ise "kim bilir ne yaptı da hak etti" diye bir erkek gibi düşünüyordum! Şimdi olaylara farklı bir gözle bakıyorum.

Grup çalışmalarımız boyunca bazen öfkelenidik bazen neşelendik bazen hüznüldük ama en çok düşündük. Şimdi, arkadaşlarımla Kırıkkale'de biz de böyle bir dernek kurabilir miyiz, kurarsak neler yapabiliriz diye kafa yoruyoruz. Bakalım zaman ne gösterecek? Sevgili eğiticimiz Muradiye Oral'ı bu süreçte çok yorduk, fakat o yorgunluk emaresi göstermeden bize yeni ufuklar açtı, yeni önermeler sundu. Coşkuyla, özveriyle çalıştı. Kendisine, kendim ve arkadaşlarım adına sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. **Bir sonraki mektubumda inşallah bir dernek kurmuş olup bunu sizlerle paylaşıyor olurum.** ♀♀

Ayten Polat
KİHEP Katılımcısı – Kırıkkale

Bundan Sonraki Adımlarımı Sağlam Atacağıma Eminim

Küçüklüğümde beri "Kadın; erkeğin anası, bacası, evlenince de karısı, kadınıdır, yani ömrünün geriye kalanıdır" mantığıyla büyüdüm. Meğerse çok yanlış biliyordum her şeyi ve farkında değilmişim yanlışlıklarımın. Evliliğe adım atmaya karar verdiğimde her şey tozpembe idi. Daha nişan alışverişinde benim evliliğimin rengi belli olmuştu. Maalesef ki boşandıktan iki yıl sonra KİHEP'le tanıştım. Belki evli olduğum ilk yıllarda bu eğitimleri almış ve kanuni haklarımı öğrenmiş olsaydım eski eşimi değiştirebilirdim ve o evliliği kurtarabilirdim. Kendimi geç kalmış hissetmiyorum, dahası bundan sonraki adımlarımı sağlam atacağıma eminim. Ufkumu genişlettiği için KİHEP'in tüm gönüllülerine sonsuz minnettarım. ♀♀

Ebru Doğan
KİHEP Katılımcısı- Gaziantep

Evdeki işbölümü değiştirdi

24 yıldır belediyede çalışıyorum. 22 yıllık evlilikten iki çocuğum var. Hem çalışıyordum hem ev kadınlığını üstlenmiştim. Kendimce evliliğimin mutlu olduğunu sanıyordum. Evde benden hariç herkes rahat bir şekilde yaşıyordu. Evin içi ve dışı tüm sorumluluklar bana aitti. KİHEP'e devam ederken, zamanla kendimi köle gibi hissettim. İşten çıkınca eve gidip yemek hazırlamam bekleniyor, herkes eve geldiği zaman benim kapıyı açmamı istiyordu. Kendime ait hiçbir şey yapamıyordum ta ki KİHEP'e katılınca kadar.

Bir gün evdekilerle bir toplantı yaptım. Onlara "mutsuz bir anne ve eş istemiyorsanız bana yardımcı olun" dedim ve bir işbölümü yaptık. Şimdi gerçekten herkes üstüne düşeni yapıyor, hepimiz mutlu oluyoruz. İyi ki KİHEP'e katılmışım. ♀♀

Ayten Akçadağ Çıvgın
KİHEP Katılımcısı – Uşak

Ayşe Paşalı'nın Katiline Ağırlaştırılmış Müebbet Hapis

Ayşe Paşalı, 7 Aralık'ta eski kocası tarafından vahşice katledilmişti. Daha önce eski kocası tarafından dövülmüş, tecavüze uğramış, bıçak zoruyla kaçırılmış ve tehdit edilmişti. Ayşe'nin defalarca şikâyetçi olduğu eski kocası, çıkarıldığı mahkemede "Eşimi çok seviyorum, pişmanım" deyince serbest bırakılmıştı. Ayşe daha sonra Aile Mahkemesi'ne başvurmuş, 4320 Sayılı Ailenin Korunması Kanunu uyarınca koruma/uzaklaştırma kararı talep etmişti. Ancak, mahkeme, aralarında evlilik birliği kalmadığı gerekçeyle bunu reddetmişti. Sonrasında hepimizi ayağa kaldıran o cinayet gerçekleşti. Kadınlar davaya sahip çıktı, duruşmalarda Ayşe'nin kızını yalnız bırakmadı ve sayısız şikâyetine rağmen önlem alınmadığı için katledilen Ayşe'nin ardından "**erkek şiddetini engellemenin devletin görevi**" olduğunu herkese bir kez daha anlattılar. Kadınların **yaşam hakkı** için oluşturdukları bu dayanışma ağının yarattığı etkiyle mahkeme, 12 Mayıs'ta kararını açıkladı; cezada hiçbir indirim sebebi uygulanmadı ve katil ağırlaştırılmış müebbet hapisle cezalandırıldı. ♀♀

"Bizi ancak Ayşe Paşalı kararı rahatlatır"

Ayşe'nin katiline verilen cezaya sevinecekken 19 Mayıs'ta Hülya Tazegül'ün ayrı yaşadığı kocası tarafından İstanbul'da öldürülmesi haberiyle sarsıldık. Ayşe'nin cinayeti sonrasında basına "Olay münferit" diyenlere inat, erkek şiddetinin "münferit" olmadığı, kadına yönelik şiddete karşı mücadelenin bir devlet politikası haline gelmesinin ve kadınlar lehine yasaların uygulanmasının önemi bu cinayete bir kez daha ortaya çıktı.

"Bu kadınları hep öldürsünler de, bir erkekler mi kalsın?"

Hülya'nın annesi yaşadıklarının ardından basına; "Bu kadınları hep öldürsünler de, bir erkekler mi kalsın?"

Altı kez polis çağırdık. Anlattık ama dinlemediler. Olay bitti sabah geldiler. Şimdi evladım öldü bir sürü polis geldi. Bu saatten sonra ben bu kadar polisi ne yapayım? Devletin polisi benim kızıma neden sahip çıkmadı? Savcılığa dilekçe yazdırdım. Benim yavru- ma 'Kocanın kahrını çekmeyeceksen niye evlendin' dediler. Ben kızımı evlendirirken savcıya mı soracaktım? O niye evlenmiş? O da bir anne yavrusu değil mi? Polislerden ve savcıdan şikâyetçiyim. Bakanlığa kadar gidip dava açacağım" açıklamasını yapmıştı. Bu sözleriyle, kızının göz göre göre gelen cinayetine karşı "kocandır, sever de döver de" kabulüyle yeterli önlemleri almayan uygulayıcılara görevlerini hatırlattı. Hülya'nın ağabeyi ise, "Bundan sonra bizi Ayşe Paşalı'nın davasındaki karar rahatlatır" dedi.

Artık Ayşe Paşalı kararına bir daha ihtiyaç duymayacağımız günlerin gelmesini istiyoruz ama o güne kadar da kadınların şiddet görmemesi ve kadın katillerine hoşgörü gösterilmemesi için mücadele etmeye devam edeceğiz. ♀♀

Kadın Cinayetlerine Karşı 7/24 Nöbete!

11-12 Mayıs'ta kadınlar, Ayşe Paşalı'nın duruşmasından çıkacak kararı İstanbul, Ankara, Eskişehir, İzmir, Antalya, Van, Sinop, Urfa, Diyarbakır, Adana, Çanakkale, Trabzon, Gaziantep ve Samsun'da kadın cinayetlerinin önlenmesi için seslerini birleştirerek eşzamanlı nöbet tutarak bekledi.

Çanakkale'den...

ELDER-Kadın Danışma Merkezi olarak, biz de karar duruşmasının sonucunu beklemek için 7/24 nöbetledik. Oturma eylemimize Türk Kadınlar Birliği Çanakkale Şubesi'nden ve diğer kadınlardan da destek geldi. Ortak bir basın metnini okuduk; **açıklamayla duruşmadan çıkacak kararı, kadın cinayet-**

lerini görmezden gelen yasama, yürütme, yargı organlarını, siyasal partileri, medya, demokratik örgütler ve tüm toplumun kadın cinayetlerini durdurmak için harekete geçmesini beklemek üzere nöbette olacağımızı duyurduk.

ELDER - Kadın Danışma Merkezi

İzmir'den...

Nöbet eyleminin İzmir ayağını pek çok kadın örgütü, siyasi partilerden kadınlar ve bağımsız feministlerden oluşan İzmir Kadın Platformu düzenledi. İzmir'de

"Biz kadın cinayetlerini münferit olaylar olarak görmüyoruz; kadın cinayetlerinin politik olduğunu söylüyoruz. Kadın cinayetleri ve kadına yönelik her tür şiddet son bulana dek isyandayız" açıklamasını yapan kadınlar arasında İzmir'den ve Ayvalık'tan KİHEP'liler de vardı.

"Kocandır, Döver De, Sever De"

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün, **"Kocandır, Döver De, Sever De"- Türkiye'de Aile İçi Şiddet ve Korumaya Erişim** adlı raporu yayınlandı. Şiddete maruz kalan kadın ve kız çocuklarının, yasadaki eksiklikler ve uygulamadaki sorunlar nedeniyle mevcut koruma tedbirlerinden faydalanmadığını tespit eden rapor, İstanbul, Ankara, İzmir, Van, Trabzon ve Diyarbakır'da şiddete maruz kalmış ve yardım talebiyle devlete başvurmuş kadınların deneyimlerini içeriyor.

Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadele amacıyla, koruma emri çıkartılması dahil önemli yasal reformlar yapılmasına rağmen, hala yasalarda eksiklikler bulunduğunu vurgulayan rapora göre, daha büyük sorun uygulama aşamasında. **"Türkiye hükü-**

meti aile koruma kanunundaki açıkları gidermek için yasada değişiklik yapmalı ve uygulanmasını sistematik ve önleyici tedbirler olarak geliştirmelidir. Bunu yapmamak yalnızca Türkiye hukukunun değil uluslararası ve bölgesel insan hakları hukukunun da ihlalidir" tespiti yapan raporun sonuç bölümü, konu hakkında meclise ve resmi kurumlara yönelik önemli tavsiyeler içeriyor.

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği olarak, bu önemli rapora katkı sunan kadın örgütleri arasında olmaktan büyük bir mutluluk duyuyoruz.

Raporu okumak için:

http://bianet.org/files/doc_files/000/000/223/original/hrw_%C5%9Fiddet_raporu.pdf

Kadına Karşı ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadele Edilmesine Dair Sözleşme İmzalandı

Avrupa Konseyi'nin *Kadına Karşı ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadele Edilmesine Dair Sözleşmesi*, 11 Mayıs'ta aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 13 ülke tarafından imzalandı. Sözleşmenin yürürlüğe girebilmesi için onaylanması gerekiyor, TBMM'deki görüşmeler seçim sonrasına bırakıldı.

Sözleşme anayasanın üstünde

Sözleşme önleme, koruma, kovuşturma ve mağdur destek mekanizmalarıyla kadınlara karşı şiddetle mücadelede kapsamlı bir yasal çerçeve oluşturuyor ve uluslararası bağlayıcılığa sahip. Ayrıca, uluslararası sözleşme niteliği taşıdığı için onaylandığında anayasanın üstünde olacak.

Kadına yönelik şiddet "insan hakkı ihlali"dir

Sözleşme, 18 yaş altı kız çocuklarını da kapsayacak şekilde kadınlara karşı şiddete ilişkin çok önemli hükümler içeriyor; taraf devletleri bu konudaki gereken yasal ve diğer tedbirleri almakla yükümlü kılıyor. Sözleşme ile kamusal ya da özel alanda kadınlara karşı şiddet, şiddetin "aile içi bir mesele" olarak ele alınmasının önüne geçecek şekilde "insan hakkı ihlali" ve "ayrımcılık" olarak tanımlanıyor. "Ev içi şiddet" ise sadece fiziksel şiddet olarak değil, "ev içinde fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik şiddetle ilgili tüm eylemler" olarak tarif ediliyor.

Kadınlara karşı şiddeti önlemek devletin sorumluluğu

Sözleşme şiddet, tecavüz, zorla evlendirme, zoraki kürtaj ve namus cinayetleri gibi konularda taraf devletlere sorumluluklar yüklüyor ve devletin kadınlara karşı şiddet konusunda sorumluluktan muaf tutulamayacağını vurguluyor.

Sözleşmede kadınların şiddete maruz kalmadan ve şiddete uğradıktan sonra korunmasıyla ilgili düzenlemeler yer alıyor. Sözleşme, taraf devletleri ceza hukuku alanında somut önlemler almakla yükümlü kılıyor. Ayrıca, sözleşme koruma emirlerinin zaman

geçirilmeden çıkarılması, kadın şikayetini geri alsa dahi savcılık makamının soruşturmayı devam ettirmesi gibi özel bazı düzenlemelere de sahip. Şiddet gören kadınlar için sığınma evleri ve 24 saat hizmet veren çağrı merkezleri bulunması, kolay erişilebilir, fiziki ve psikolojik tedavi ve destek merkezleri kurulması sözleşmenin bir diğer hükmü.

Sözleşmeye göre taraf devletlerin kadın erkek eşitliği, kadına yönelik şiddet konularını eğitim programlarına eklemeleri gerekiyor. Sözleşme, bu alandaki uygulayıcılara (yani emniyet kuvvetleri, savcılar, hakimler) özel eğitimler verilmesi, müdahale ve rehabilitasyon programları düzenleme gibi çeşitli olumlu düzenlemeler içeriyor.

Uygulamaları izlemek için denetim mekanizması

Taraf devletlerin uygulamaları, Avrupa Konseyi bünyesindeki bağımsız bir komite tarafından denetlenecek. Ancak, denetim mekanizmasının nasıl işleyeceği ve sözleşmeye uymayan taraf ülkelere dönük nasıl yaptırımlar uygulanacağı henüz belirsiz. O nedenle de kadınlara karşı şiddetin önlenmesi ve devletin bu konuda bütüncül bir politika geliştirmesi yolunda çok olumlu ve önemli hükümler içeren sözleşmenin, kadınlar tarafından bilinmesi ve desteklenmesi, sözleşmenin kağıt üzerinde kalması için büyük önem taşıyor. ♀

Sözleşmenin gayri resmi çevirisi İnsan Hakları Ortak Platformu (IHOP) tarafından yapılmıştır, erişmek için: <http://ihop.org.tr/index.php?option=comcontent&view=article&id=422>

HAKLARIMI ÖĞRENMEK VE ŞİDDETLE İLGİLİ DANIŞMANLIK DESTEĞİ ALMAK İÇİN NERELERE BAŞVURABILİRİM?

SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU'NA BAĞLI BİRİMLER

İl ve İlçe Müdürlükleri'ne başvurarak size en yakın **Toplum Merkezleri, Aile Danışma Merkezleri, Sığınaklar** hakkında bilgi alabiliriz. **ALO 183 ŞİDDET HATTI**

Aile, Kadın, Çocuk ve Özürlü Sosyal Hizmet Danışma Hattı E-posta: 183alo@shcek.gov.tr

BARO ADLI YARDIM SERVİSLERİ

Pek çok ilde Baro bünyesinde Kadın Hakları ile ilgili birimler bulunmaktadır. Bulduğumuz ilde Baro'ya başvurarak ilgili birimlere ulaşabilir, hukuki yardım talebinde bulunabiliriz.

ADANA KADIN DANIŞMA MERKEZİ VE SİĞİNMA EVİ DERNEĞİ (AKDAM)

Çevreyolu Mimar Sinan Kültür Kompleksi Altı Pink karşıtı Adana Tel: 0 (322) 453 53 50 E-posta: akdam_adana@mynet.com / info@akdam.org.tr

AMARGİ KADIN AKADEMİSİ, İSTANBUL

Şehit Muhtar Mah. Büyük Bayram Sk. No:2 Kat:4 Beyoğlu / İstanbul Tel: 0 (212) 251 01 54 (Avrupa yakası) E-posta: istanbul@amargi.com.tr

ANKARA BAROSU ALO GELİNCİK DESTEK HATTI

Tel: 0 (312) 444 43 06 (5 hat)

ANKARA KADIN DAYANIŞMA VAKFI

Mithatpaşa Cad. No:10/11 Sıhhiye Ankara Tel: 0 (312) 430 40 05 – 0 (312) 432 07 82 E-posta: kadindv@yahoo.com.tr

ANTALYA KADIN DANIŞMA VE DAYANIŞMA MERKEZİ

Şarampol Cad. 106. Sok. Sezer Apt. No:2/4 Antalya Tel: 0 (242) 248 07 66

ANTALYA YEREL GÜNDEM 21 KADIN MECLİSİ

Konyaaltı Cad. Atatürk Parkı içi No:55 Antalya Tel: 0 (242) 243 69 92

BAĞLAR KADIN KOOPERATİFİ

Hat Boyu Cad. Mevlana Halit Mah. 415.Sk Hat Boyu Apt. Kat:2 No:6 Diyarbakır Tel: 0 (412) 234 26 47

E-Posta: amedyeliz@hotmail.com,

baglarkadin@hotmail.com

CEREN KADIN DERNEĞİ

Peyas Mah. Fırat Bulvarı Ekin Parkı İçi Kayapınar/Diyarbakır Tel: 0 (412) 251 58 27 E-Posta: cerenkadin@hotmail.com

ÇANAKKALE KADIN DANIŞMA MERKEZİ (ELDER)

Cevatpaşa Mah. Celal Atik Sok. Kent Apt. 1/2 Çanakkale Tel: 0 (286) 217 06 03 E-posta: elder17@mynet.com

ÇANKIRI KADIN DANIŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

Belediye Cad. Düvenciler Sok. Zafer İş Hanı 4.Kat No:411 Çankırı E-Posta: iletisim@kadindayanisma.org

DİYARBAKIR KADIN SORUNLARINI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ (DİKASUM)

İstasyon Cad. Sümerpark Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Diyarbakır Tel: 0 (412) 226 22 98 Dahili: 147 E-posta: dikasum@hotmail.com

DİYARBAKIR SELİS KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Kurt İsmail Paşa 7. Sok. Orkide Apt. 1/3

Diyarbakır Tel: 0 (412) 224 77 28

E-posta: seliskadin@mynet.com

EPİDEM KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Şehitlik Mah.Yaradanakul Cad. Eski Köy Hizmetleri Lojmanları Yenişehir/Diyarbakır Tel: 0 (412) 226 60 02

E-Posta: epidem@mynet.com

HÜRRİYET AİLE İÇİ ŞİDDET KAMPANYASI- ACİL YARDIM HATTI

Tel: 0 (212) 656 96 96

İSTANBUL BAROSU ADLI YARDIM BÜROSU

Tel: 0 (212) 251 63 25 Dahili: 148/163

İSTANBUL KADIKÖY BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAGI

Tel: 0 (216) 542 52 00 (Anadolu yakası)

İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAGI

Tel: 0 (212) 411 07 77 / Beyaz Masa (Avrupa yakası)

İSTANBUL MOR ÇATI KADIN SİĞİNAGI VAKFI

Katip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu Sok. No:23

D:7-8 Beyoğlu/İstanbul Tel: 0 (212) 292 52 31

- 0 (212) 292 52 32 (Avrupa yakası) E-posta:

morcati@ttnet.net.tr – info@morcati.org.tr

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ SOSYAL PEDİATRİ BİLİM DALI ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİ TANITAN TEDAVİ ve ÖNLEME KOMİSYONU

Millet Cad. Çapa 34093 İstanbul

Tel: 0 (212) 414 20 00 (Avrupa yakası)

İZMİR ALİAĞA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0 (232) 616 19 80 Dahili: 191

İZMİR BAROSU KADIN KOMİSYONU

1456 Sokak Barohan No:16/ 6 Alsancak/İzmir

Tel: 0 (232) 463 00 14

İZMİR BORNOVA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

454 Sk. No:29 Çamdibi İzmir

Tel: 0 (232) 461 47 94

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN DAYANIŞMA MERKEZİ VE KADIN SİĞİNMA ARA İSTASYONU

Sosyal Projeler Merkezi-Kültürpark Lozan

Kapısı Girişi No:50 İzmir

Tel: 0 (232) 445 56 17

İZMİR KARŞIYAKA KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0 (232) 330 58 18

İZMİR KONAK BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Adres: Konak Doğumevi Arkası Arap Fırını Sk.

İzmir

Tel: 0 (232) 425 35 01

KADIN MERKEZİ (KA-MER)

Aliemiri 3. Sk. Es-Şal Apt. Zemin Kat 1/1

Yenişehir/ Diyarbakır Tel: 0 (412) 228 10 53

E-Posta: d.kamer@superonline.com

KADININ İNSAN HAKLARI – YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ

İnönü Cad. Saadet Apt. No: 29 Kat: 5 D: 6

Taksim Beyoğlu/İstanbul Tel: 0 (212) 251 00 29

E-Posta: newways@wwhr.org

KADINLARA HUKUKİ DESTEK MERKEZİ DERNEĞİ (KAHDEM)

Kuşdili Cad. Efes İş Merkezi 12/D:195/2

Kadıköy/İstanbul E-adres: www.kahdem.org.tr /

E-posta: kahdem@gmail.com

KAHDEM ile yalnızca internet üzerinden yukarıdaki e-posta adresi ve web sitesini aracılığıyla iletişim kurulabilir.

KAPADOKYA KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

Atatürk Bulvarı Merkez İşhanı No:5/77

Neveşehir Tel: 0 (384) 212 34 51

E-Posta: kapadokyakadin@hotmail.com

KARDELEN KADIN EVİ- BAĞLAR BELEDİYESİ

Mevlana Halit Mah. Hat Boyu Cad. 32. Sk.

Ördekgök Apt1/1 Bağlar/Diyarbakır

Tel: 0 (412) 233 83 90

E-Posta: kardelenkadinevi@mynet.com

MARMARİS KADINLARLA DAYANIŞMA DERNEĞİ

Cami Avlu Mah. 544. Sk. No:13 Armutalan

Marmaris/Muğla E-posta: markadder2010@

hotmail.com

MERSİN BAĞIMSIZ KADIN DERNEĞİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Mesudiye Mah. Cemal Paşa Cad. No:110 Kat

2/3 (Köksel Süt karşıtı) Mersin

Tel/Faks: 0 (324) 336 50 92

E-posta: bkdmersin@yahoo.com

MUŞ KADIN DERNEĞİ

İstasyon Cad. Zirve Dersanesi Altı Kat:1

Merkez/Muş Tel: 0 (436) 212 56 66

E-posta: mukaddermus@hotmail.com

NUSAYBİN BELEDİYESİ GÜLSİLAV KADIN EVİ

Devrim Mah. Değirmen Sk. Alman Köprüsü

Yanı No:44 Nusaybin Mardin

Tel: 0 (482) 415 73 21

ŞAHMARAN KADIN DAYANIŞMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ DERNEĞİ

Kayışdağı Yolu Cad. Oker Ap. No: 26 Kat:4

Daire:8, İçerenköy/İstanbul

Tel: 0 (216) 573 74 33

E-posta: bilgi.sahmaran@gmail.com

TUNCELİ BELEDİYESİ DERSİM KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tunceli Belediye Başkanlığı

Tel: 0 (428) 212 12 93

UÇAN SÜPÜRGE KADIN İLETİŞİM VE ARAŞTIRMA DERNEĞİ

Büyükelçi Sk. No: 20/ 4 Kavaklıdere/Ankara

Tel: 0 (312) 427 00 20

E-Posta: info@ucansupurge.org

URFA YAŞAMEVİ KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

Bahçelievler Mah. 8. Sk. Yılça Apt. Kat:2 No:5

Urfa Tel: 0 (414) 315 17 25

VAN BELEDİYESİ KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ (VAKASUM)

Tel: 0 (432) 216 57 93

VAN BOSTANICI KADIN KOOPERATİFİ- MAYA KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0 (432) 213 29 85

VAN KADIN DERNEĞİ (VAKAD)

Sihke Cad. Yüzcüncü Yıl İş Merkezi A Blok Kat:

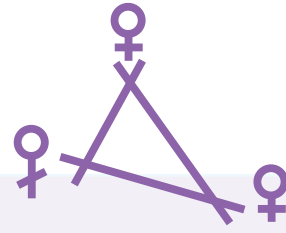
4 No:72 Van Tel: 0 (432) 214 45 87 Faks: 0

(432) 214 90 15 E-adres: www.vakad.org.tr

E-posta: kadindernegi@gmail.com -

vankadindernegi@hotmail.com

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP)

Türkiye'deki en yaygın insan hakları eğitim programı olan **KİHEP**; kadınların anayasal, medeni, ekonomik ve doğurganlık hakları, şiddete karşı stratejiler, iletişim, toplumsal cinsiyet rollerine duyarlı çocuk eğitimi, cinsellik, siyaset, feminizm, kadın hareketi ve örgütlenmesi konularını kapsar. Başarıları dünya çapında da örnek gösterilen **KİHEP**, 2004 yılında "İnsan Haklarında Yeni Taktikler" adlı uluslararası proje kapsamında "dünyada insan hakları konusunda kullanılan en iyi taktiklerden biri" seçilmiştir.

KİHEP, ilk kez 1995'te, **Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği** tarafından Ümraniye Kadın Merkezi ile işbirliği içerisinde "Kadınlar için Yasal Okur-Yazarlık Programı" başlığı altında gerçekleştirilen bir seri pilot uygulama ile başladı. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden gelen talep üzerine 1996-1997'de Diyarbakır, Gaziantep ve Şanlıurfa'da ikinci pilot uygulamalar ile devam etti.

Türkiye'de hayata geçirilen bu eşsiz çalışmanın ülke çapında yaygınlaşması ve süreklilik kazanması ise, Başbakanlık **Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu**'nun (SHÇEK) 1998 yılında Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği ile bir işbirliği protokolü imzalamasıyla gerçekleşti. Protokol ile SHÇEK Genel Müdürlüğü'ne bağlı Toplum Merkezleri ve Aile Danışma Merkezleri'nde çalışan meslek elemanları; KİHEP Eğitici Eğitimleri'ne katılıp merkezlerinde KİHEP uygulayarak, kadınları güçlendiren bu sürecin en önemli parçası oldular.

Katılımcı ve bütünsel bir yaklaşımla bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmeyi amaçlayan KİHEP; kadınların, edindikleri bilgileri eyleme ve örgütlenmeye dönüştürebilmelerini hedefliyor.

1995 yılından bu yana, KİHEP'li kadınlar tarafından 13 ilde 18 örgütlenme girişimi başlatıldı. KİHEP'li kadınlar tarafından kurulan **Çanakkale El Emeğini Değerlendirme Derneği – Kadın Danışma Merkezi (ELDER - KDM)**, **Van Kadın Derneği (VAKAD)** ve **Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği**'nin yanı sıra **Diyarbakır Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi (DİKASUM)**, **Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi**, **İzmir Büyükşehir Belediyesi Kadın Danışma Merkezi** ve **Van Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi (YAKA-KOOP)**, **Nusaybin Belediyesi Gülşilav Kadın Evi**, **Kozadan İpeğe Ev Eksenli Çalışan Kadınlar Kooperatifi** ve **Kuzey Kıbrıs'tan Feminist Atölye** de Eğitici Eğitimleri'ne katılarak KİHEP'in yerel kurumsal ortakları oldular. KİHEP'li kadınların ve örgütlerin oluşturduğu dayanışma ağı, Türkiye'de kadınlar için gerçekleştirilen birçok yasal reform sürecinde ve çalışmada etkin olarak yer aldı. Dayanışma ağıımız, düzenli olarak yayınlanan KİHEP bülteni **Kadınlarla Mor Bülten** ve NTV işbirliğiyle hazırlanan **Kadınlarla Mor Dizi** isimli belgesel gibi basın yayın araçlarını da kullanarak güçlenmeye devam ediyor.

Kadınlarla Mor Bülten'e katkıda bulunan **İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı'na (Swedish International Development Cooperation Agency-SIDA)** ve **Küresel Kadın Fonu'na (Global Fund for Women)** teşekkür ederiz.

Kadınlarla Mor Bülten 4 Aylık KİHEP İletişim Bülteni

Sahibi: Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği **Sorumlu Müdür ve Yazı İşleri Müdürü:** Zela Bedriye Ayman

Yayına Hazırlayan: Fulya Ayata **Katkıda Bulunanlar:** Ebru Batik, Karin Ronge, Roza Erdem, Sabâ Esin, Sezen Yalçın, Zela B. Ayman

İletişim Adresi: İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6 Gümüşsuyu 34437 İstanbul · (212) 2510029 · newways@wwhr.org

Grafik Tasarım: Çağlar Çağ **Baskı:** Cenkler Matbaa, İ.Karaoglanoglu Cad. Civan Sok. No:7 K:1 Seyrantepe / 4. Levent - İstanbul

Mor Bülten'e internet sitemizdeki yayınlar bölümünden de ulaşabilirsiniz : www.kadinininsanhaklari.org

Bu bültende yayımlanan yazı ve fotoğraflar sahibinden izinsiz kullanılamaz.